

# ההשלכות ההומניטריות של גלי הסלמה נרחבים במעשי האיבה<sup>1</sup>

## עובדות

בתי ספר של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (אובר"א) ששימשו מקלטים לשעת חירום עבור משפחות עקורות נפגעו מטילים ישראלים בגלי ההסלמה של 2009/2008 ו-2014. ב-2014, ארגונים פלסטינים נמצאו אחראים להסתרה של כלי נשק בשלושה מתקנים של האו"ם, שלא שימשו בעת ההיא כמקלטים.

נזק כבד נגרם לתשתית ושירותים בסיסיים: בעימות של שנת 2014 נחרבו שבעה בתי ספר וארבעה בתי חולים ומרפאות, ו-252 בתי ספר ו-78 מתקני בריאות ניזוקו.

לפחות 36 פלסטינים, 14 מהם ילדים, נהרגו מפיצוץ של נפלי מלחמה שנותרו בשטח אחרי שלושת גלי ההסלמה, ו-244 בני אדם נפצעו. האו"ם פינה והשמיד נפלי מלחמה במשקל 29 טונות מטירות ו-149 נפלי פצצות אוויריות שנותרו ממעשי האיבה ב-2014.

חקירות פליליות ישראליות שבדקו הפרות לכאורה של דיני הלחימה הובילו להעמדתם של חיילים לדין בחמישה מקרים; גזר הדין החמור ביותר היה שבעה וחצי חודשי מעצר לחייל שהורשע בגניבת כרטיס אשראי. הרשויות הפלסטיניות לא ערכו חקירות משמעותיות כלשהן.

- בעשר השנים האחרונות ידעה רצועת עזה שלושה גלי הסלמה עיקריים במעשי האיבה: בדצמבר 2008 וינואר 2009; בנובמבר 2012; ומיוני עד אוגוסט 2014.
- בגלי הסלמה אלה נהרגו יותר מ-3,800 פלסטינים ו-90 ישראלים. מעשי האיבה בשנת 2014 היו הקשים ביותר עד עתה, ומספר האזרחים בעזה שנהרגו במהלכם היה הגבוה ביותר מאז תחילת הכיבוש הישראלי ב-1967 (1,460 אזרחים שנהרגו).<sup>2</sup>
- במעשי האיבה הללו נהרגו יותר מ-920 ילדים פלסטינים. בשנת 2017 נזקקו כ-225 אלף ילדים ברצועת עזה לסוג כזה או אחר של תמיכה פסיכו-חברתית ולהתערבויות להגנת הילד.
- במהלך מעשי האיבה ב-2014, שכלו 142 משפחות פלסטיניות שלושה או יותר בני משפחה בתקרית אחת. כ-900 בני אדם, שלישי מהם ילדים, נותרו נכים לצמיתות וכמאה נאלצו לעבור קטיעות גפיים.
- יותר מ-18 אלף בתים נהרסו או ניזוקו קשות במהלך העימות בשנת 2014, הריסות שגרמו לעקירתם של 100 אלף בני אדם, ש-20,300 מתוכם עדיין היו עקורים בנובמבר 2017.

**הגבלות על יבוא של חומרי בניין ופערי מימון עיכבו את השיקום והתיקון של בתים שנהרסו וניזוקו והאריכו את משך העקירה.** תנאי החיים של אלפי משפחות שנותרו עקורות מעוררים שורה של חששות הומניטריים, לרבות לגבי שיבוש המחיה, היעדר פרטיות, אלימות מבוססת-מגדר וסיכונים הקשורים לנפלי מלחמה.

**ניהולם של מעשי האיבה, על ידי שני הצדדים, לווה בהפרות חמורות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי, לרבות עקרונות ההבחנה, המידתיות ונקיטת הזהירות בעת תקיפה.**<sup>3</sup> עם זאת, מיצוי דין בגין הפרות אלה נותר חמקמק. פטור מעונש שולל מקורבנות וניצולים את הצדק והפיצוי המגיעים להם, ומונע הרתעה מפני הפרות עתידיות.

- **בהקשר של חמישים שנות כיבוש, עשר שנות שלטון של חמאס ומצור, ופילוג פלסטיני מבית, סבבי העימות החוזרים ונשנים היתוספו על המצב ההומניטרי הרעוע מלכתחילה בעזה, גרמו לעקירה נרחבת ופגעו באיכותם של שירותי הבריאות, החינוך, המים והתברואה.** הרס של נכסים יצרניים תרם אף הוא לשיעור האבטלה הגבוה, לחוסר הביטחון התזונתי ולתלות בסיוע. מי שנפגעו במיוחד היו ילדים, שבהם הותיר הסכסוך תחושה עמוקה של חוסר ביטחון, פחד ויאוש.
- **גלי הסלמה נרחבים גרמו להרג ופגיעה של בני אדם רבים, בזמן שאמצעי הגנה כגון מקלטים להגנה מפני הפצצות ומערכות התרעה יעילות כמעט שלא היו בנמצא כלל.** מצבה הרעוע של מערכת הבריאות הציבורית מונע מתן טיפול ושיקום נאותים למי שסובלים מפציעות ארוכות טווח ומנכות.

1. לסבבים החוזרים ונשנים של מעשי האיבה נודעו השלכות גם על האוכלוסייה האזרחית בישראל. אולם, בשל המנדט שניתן לסוכנויות הפועלות בשטח הפלסטיני הכבוש, דף מידע זה מתמקד בהשלכות ההומניטריות בתוך רצועת עזה.

2. לדברי הרשויות הישראליות, מספר הפלסטינים שלא השתתפו בלחימה ונהרגו במעשי האיבה ב-2014 היה 761.

3. ראו למשל ממצאי ועדת החקירה הבלתי תלויה של האו"ם לבדיקת הסכסוך בעזה בשנת 2014; וצוות הבדיקה של האו"ם בנושא העימות בעזה.

5,154  
תושבים לקמ"ר



שטח כולל 365 קמ"ר

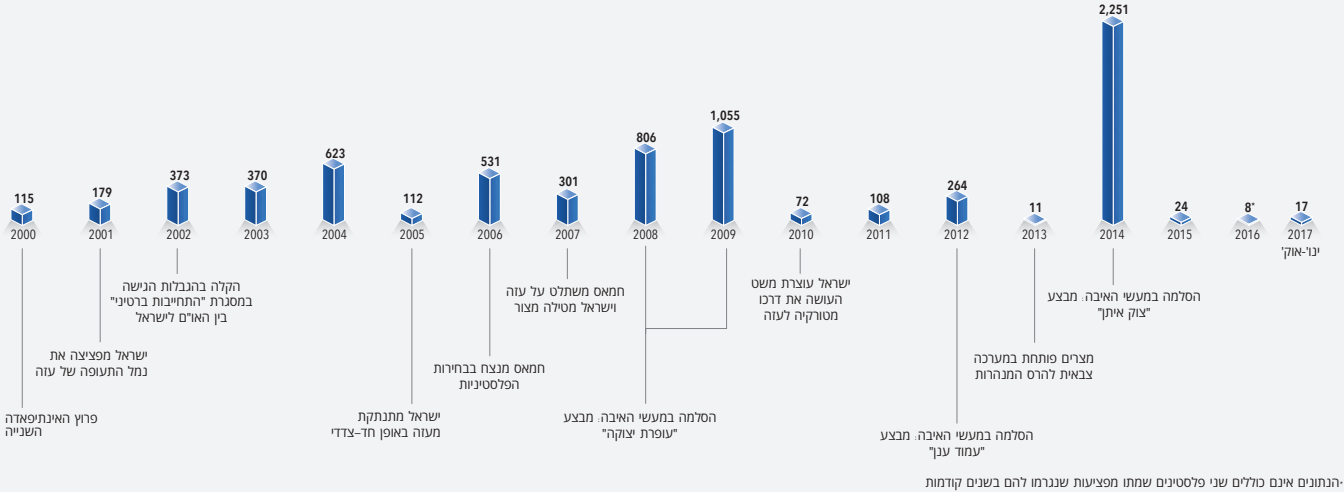


1.88 מיליון – כלל האוכלוסייה  
1.33 מיליון (70%) פליטים רשומים

מקור: הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה Q4 2016

מקור: הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה 2016

## הרוגים פלסטיניים בעימותים מזוינים בעזה



הנתונים אינם כוללים שני פלסטינים שמתו מפגיעות שנגרמו להם בשנים קודמות



## הרוגים פלסטינים ונזק לבתים במבצעים צבאיים ישראלים

| 2008/09 <sup>3</sup> | 2012 <sup>2</sup> | 2014 <sup>1</sup> | מבצע צבאי                         |
|----------------------|-------------------|-------------------|-----------------------------------|
| 1,383                | 174               | 2,251             | הרוגים פלסטינים                   |
| 3,425                | 184               | 11,000            | נהרסו כלייל (יחידות דיור)         |
| 2,843                | 198               | 12,500            | נזק קשה ביותר / קשה (יחידות דיור) |
| 54,800               | 10,000            | 147,500           | נזק חלקי / קל (יחידות דיור)       |

1. Shelter Cluster Factsheet, May 2017.  
2. Shelter Sector Gaza, Shelter Advocacy Fact Sheet, 5, March 2013  
3. UNDP, One Year After, Gaza Early Recovery and Reconstruction Needs Assessment, p. 49.

## משפחות שנתרו עקורות נכון לנובמבר 2017

